

Ko hono fakafetu‘utaki atu ki hano sivi faka‘āuliliki ‘o e vakai’

Sivi ‘o e vakai’

Na‘e sivi ‘a e mata ‘o ho‘o tama’ ‘i he konga ‘o e sivi angamaheni ‘a e polokalama Well Child. Na‘e hā ‘i henii ‘oku ngali ke ‘i ai ha palopalema.

‘Oku mahu‘inga ke ‘ai ha ‘apoinimeni ke sivi‘i ‘a e vakai ‘a ho‘o tama’. Ko e founiga lelei taha ‘eni ke ke ‘ilo pau ai felāve‘i mo e vakai ‘a ho‘o tama’.

‘Oku mahu‘inga ‘a hono ‘ilo‘i vave ‘o ha ngaahi palopalema ki he vakai’ koe‘uhi’ kae ‘oatu ha tokoni ma‘a ho‘o tama’.

Ko hono fakahoko ‘o ha sivi ma‘a ho‘o tama’

‘Ai ha ‘apoinimeni ‘i he falemahaki ‘i homou feitu‘u’ ke sivi‘i ai ‘a e vakai ‘a ho‘o tama’ PE ‘e ha toketā fua mata PE ‘e ha toketā mata taautaha.

Ngaahi ‘apoinimeni ‘i he falemahaki’

- ‘Oku totonu ke lava ke sivi‘i ‘a e vakai ‘a ho‘o tama’ ‘i he falemahaki ‘i homou feitu‘u’. ‘Oku hā atu ‘i he tohi na‘e ‘oatu fakataha mo e ki‘i tohi’ ni ‘a e ngaahi fakaikiiki ki hano ‘ai ‘o ha ‘apoinimeni.
- ‘E malava ke mou tatali ki ha ‘apoinimeni.

Toketā fua mata pe toketā mata

- Vakai‘i ‘a ho‘o tohi telefoni’ ke ma‘u mei ai ‘a e ngaahi fika telefoni ‘o e kau toketā fua mata pe toketā mata palaiveiti ‘i homou feitu‘u’.

Totongi ‘o e Sivi’

‘E lava ke ‘eke ‘e he toketā fua mata’ pe toketā mata taautaha’ ha totongi ki he sivi’ ni. ‘Oku totonu ke ke ‘eke pe ‘oku fiha ‘a e totongi’ ‘i he taimi ‘oku ‘ai ai ‘a e ‘apoinimeni’.

‘Oku ‘i ai ‘a e tokoni fakapa‘anga ‘oku ‘atā atu ki he ngaahi fāmili ‘e ni‘ihi ‘a ia te ne kāpui ‘a e fakamole ‘o e sivi’. Ko e konga ‘eni ‘o e tokoni ‘oku ui ko e Tokoni ki he Ngaahi Matasio‘ata’. ‘Oku ‘oatu fakataha ‘i henii ‘a e ki‘i tohi fakamatala ki he tokoni fakapa‘anga ko ‘eni’.

Ki ha fakamatala lahi ange:

- Fetu‘utaki ki he tokotaha Ngāue Fakatekinikale ki he Vakai’ mo e Fanongo’ ‘a ia na‘a’ ne sivi ‘a ho‘o tama’ - ‘oku hā atu ‘i he tafa‘aki to‘omata‘u’ ‘a e fakaikiiki ki honau fika fetu‘utaki’. ‘E lava ke nau fale‘i atu ‘a e founiga ki hono ‘ai ha ‘apoinimeni ma‘a ho‘o tama’.
- Pe ko ha‘o talanoa mo e toketā fua mata’ pe toketā mata’, pe ko ho‘o toketaa’.

fekau'aki mo e sivi'...

Ko e Sivi'

'E lava ke ke 'eke 'i he taimi 'oku' ke kole ai 'a e 'apoinimeni' pe ko e hā 'a e lōloa 'o e sivi'. Ko e ngaahi sivi ko ia 'oku fakahoko 'i henī' 'oku malu mo hao ia ki ho'o tama'. 'E ma'u atu 'a e ola' 'i he 'osi 'a e sivi'. Neongo 'oku 'atā pē ke ke lava mai mo ha ngaahi mēmipa kehe 'o e fāmili' ki he 'apoinimeni', 'e toe lele lelei ange 'a e sivi' kapau 'e 'ikai ha ngaahi fakahoha'a lolotonga 'a hono fakahoko 'o e sivi'.

'E fēfē kapau 'e hā mei' he sivi' 'oku 'i ai ha palopalema 'i he vakai 'a 'eku tama?

Te ke ma'u atu 'a e fakamatala fekau'aki mo e tokoni 'e ala ma'u atu 'e ho'o tama'. 'E lava ke mo ngāue fakataha ke mo palani atu ki he me'a ke mo hoko atu ki ai'.

'E fēfē kapau 'e hā mei' he sivi' 'oku lelei 'a e vakai 'a 'eku tama?

Neongo na'e fakafehokotaki atu 'a ho'o tama' mei' hono sivi'i 'o 'ene vakai', 'e ala 'ilo mei hono sivi'i faka'āuliliki 'o hono mata' 'oku 'ikai ha ngaahi palopalema lahi ia ki ai.

Tatau ai pē kapau 'e 'ilo 'oku hao pē 'a ho'o tama' 'i he sivi ko 'eni', 'e kei lava pē ke tupulaki ha ngaahi palopalema ia 'i he'ene vakai' 'amui ange.

Ko ho'o ngaahi totonu'

'Oku mahu'inga ke ke ma'u atu ha fakamatala fe'unga hili 'a hono sivi 'o e vakai' ke tokoni atu ke ke fai ha'o tu'utu'uni pe te ke fiema'u 'a ho'o tama' ke 'oatu ke fai hano sivi faka'āuliliki. Te ke ngali fiema'u foki ke ke talanoa ki henī mo ho hoa', fāmili' pe kāinga'.

Ki ha fakamatala lahi ange felāve'i mo hono sivi 'o e vakai 'a e fānau', pe ko ha'o fiema'u atu ha tatau 'o e ki'i tohi' ni, vakai ki he uepisaiti 'a e Potungāue Mo'ui' 'i he: <http://www.moh.govt.nz/b4schoolcheck> pe telefoni ki he fika telefoni ta'etotongi ki he mo'ui lelei', (0800 611 116).

